

Memo update Energietoeslag

Datum 21 april 2022
Aan Algemeen Bestuur GR Sociaal
Steller Floris Haisma, Sociale Dienst Drechtsteden
Onderwerp Update Energietoeslag

Inleiding

Maandag 11 april 2022 is de Sociale Dienst Drechtsteden (SDD) gestart met de Energietoeslag. In deze memo wordt u geïnformeerd over de eerste resultaten, ervaringen en reacties.

Ambtshalve uitbetaling

Maandag is gestart met de ambtshalve uitbetaling aan de inwoners waarvan het inkomen al in de afgelopen periode is vastgesteld door de sociale dienst. Dit zijn inwoners die in de afgelopen periode (na 1 juli 2021) een bijstandsuitkering, bijzondere bijstand, Persoonlijk minimabudget of Tozo hebben ontvangen. In de afgelopen week zijn 8.302 Energietoeslagen ambtshalve uitbetaald voor een bedrag van € 6.641.600.

Aanvragen

Sinds de opening van de aanvraagprocedure op 19 april zijn er 2.100 aanvragen binnengekomen (stand woensdagavond 20 april). We zien dat veel aanvragen niet vergezeld zijn van de drie bewijsstukken die we vragen, namelijk een inkomensspecificatie, een ID-bewijs en een kopie van de bankpas voor het bankrekeningnummer. Deze bewijsstukken worden dan opgevraagd bij de inwoner.

Sinds de start van de uitvoering van de Energietoeslag is sprake van een enorme toename van het aantal klantcontacten, met name telefonisch. Afgelopen week ging het om gemiddeld 700 telefoontjes per dag. Uiteraard proberen we hier middels een maximale bezetting zo goed als mogelijk op te anticiperen en de medewerkers van de klantenservice verdienen ook alle lof voor de wijze waarop zij met de huidige werkdruk omgaan. Dit neemt echter niet weg dat de wachttijden op bepaalde momenten van de dag hoger zijn dan we graag zouden zien.

Gegevensuitwisseling met SVB, RBZ en GBD

Het is helaas niet gelukt om ook in de eerste week al de ambtshalve uitbetaling te doen aan de inwoners die een AIO-uitkering (AOW aangevuld met bijstand) van de SVB of een BBZ- of IOAZ-uitkering van het Rotterdams Bureau Zelfstandigen (RBZ) ontvangen. Hiervoor was de lijst met gegevens te laat binnengekomen, namelijk op 14 april, waarna er nog een filtering moest plaatsvinden (bijvoorbeeld op inwoners die het al op basis van een ander criterium ambtshalve hebben gehad). Aan deze personen wordt uiterlijk 26 april de Energietoeslag uitbetaald.

Gemeentebelastingen

De lijst met gegevens die we van de Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden (GBD) hebben ontvangen van de inwoners met een kwijtschelding gemeentelijke belastingen, was helaas van onvoldoende kwaliteit om hiermee een uitbetaling te doen. Vaak ging het om mensen die vele jaren geen gemeentebelastingen hebben betaald, waardoor de bankgegevens onvoldoende betrouwbaar zijn. Zij worden gevraagd alsnog een aanvraag te doen, waarna er een lichte toets wordt uitgevoerd. Het is immers al bekend dat ze aan het inkomenscriterium voldoen. We hopen hen (voor zover ze niet al op andere gronden een ambtshalve uitbetaling hebben ontvangen) alsnog snel te kunnen helpen. Over twee weken zullen we de inwoners vanuit de lijst van de GBD die nog niet een ambtshalve uitbetaling hebben ontvangen of een aanvraag hebben gedaan aanschrijven met de uitnodiging om een aanvraag te doen.

Geen hoge energiekosten en wel een energietoeslag?

Via verschillende wegen hebben we signalen gekregen over inwoners die een energietoeslag hebben ontvangen, terwijl er geen sprake is van (te hoge) energiekosten. Deze uitkomsten lichten we daarom hieronder toe. De Energietoeslag is door de wetgever vormgegeven als categoriale bijstand. Dat betekent dat iedereen onder de inkomensgrens in aanmerking komt en dat er geen individuele afweging wordt gemaakt over de vraag of er kosten zijn gemaakt en of deze noodzakelijk zijn. Sterker nog, in de Memorie van toelichting staat: 'Anders dan bij de individuele bijzondere bijstand behoeft de ontvanger de kosten niet daadwerkelijk te maken. De gemeente hoeft dus geen individuele noodzakelijkheidstoets uit voeren.' Een categoriale regeling was de enige manier waarop gemeenten in een korte tijd een zeer grote groep inwoners financieel konden compenseren voor de gestegen energiekosten. De keuze van de wetgever voor een categoriale regeling heeft dus tot gevolg dat sommige inwoners met een laag inkomen die geen gestegen energiekosten hebben de energietoeslag alsnog ontvangen.

Kostendelers

Met het vaststellen van de beleidsregels zijn er keuzes gemaakt over de inkomensgrenzen en het bedrag. Ook is ervoor gekozen om een aantal groepen inwoners uit te sluiten van de energietoeslag, omdat het vaststaat dat zij geen energiekosten hebben, zoals mensen in detentie of in een inrichting, daklozen en jongeren die onder de onderhoudsplicht van hun ouders vallen. Inwoners op wie de kostendelersnorm van toepassing is, zijn niet uitgesloten van de energietoeslag, omdat onder hen veel mensen zijn die zeer hoge energiekosten hebben die ze niet kunnen betalen. Kostendelers worden voor de wet beschouwd als individuele huishoudens en hebben daarom allen recht op de Energietoeslag als ze ook aan de andere criteria voldoen. Een individuele beoordeling per adres over wie er wel of geen (hoge) energiekosten betaalt, kan binnen de regeling niet, gezien het categoriale karakter.

Personen in een inrichting

Van een bewindvoeringskantoor hebben we het signaal gekregen dat er inwoners die in een inrichting wonen de energietoeslag hebben ontvangen. Personen in een inrichting zijn uitgesloten van de Energietoeslag omdat zij geen energiekosten hebben. Deze worden door de zorginstelling betaald. Van de gevallen die we hebben doorgekregen bleken er vier inwoners inderdaad waarschijnlijk in een inrichting te wonen. We zoeken op dit moment nog uit hoe dit heeft kunnen gebeuren, want we hebben alle personen die een uitkering met een inrichtingsnorm ontvangen of woonachtig zijn in een (vanuit de Wmo bekend adres van een) inrichting, uit de ambtshalve betaling gefilterd. Het is dus mogelijk dat zij wonen in een woonvorm waarvan het adres bij ons niet bekend is als inrichting.